

HVOR SIMPELT ER 'SIMPLE LIVING'?

.....

At leve og bo i et fællesskab er simpelt og kompliceret på én og samme tid. Simpelt, fordi man kan løfte en masse i flok, og kompliceret fordi det kræver tid, tålmodighed og tillid at leve sammen i et forpligtende fællesskab. Jeg vil her komme med nogle fortællinger og betragtninger om simple living i økosamfund og bofællesskaber fra mine feltarbejder i Den Selvforsynende Landsby, Andelssamfundet i Hjortshøj og Bofællesskabet Svalin hen over årene 2017-2019.

Af: Anette Høite Hansen, antropolog og PhD-studerende i forskningsprojektet COMPASS (Collective Movements and Pathways to Sustainable Societies) på Institut for Antropologi på Københavns Universitet.

Stordriftsfordele

„Mens jeg står her og gør lidt, gør alle andre tilsammen en hel masse“ fortæller en beboer mig til arbejdsweekend i Svalin. Eller, arbejdsfest, som børnene i bofællesskabet har døbt weekenden, fordi de synes det er så hyggeligt at alle børn og voksne alle sammen er samlet to hele dage i træk et par gange om året. Beboeren er i færd med at male indgangen til fælleshuset og imens forbereder en gruppe forplejning til os alle, nogle børn indretter det fælles legerum, og vi er en gruppe der graver et bed til tulipaner udenfor på fællesarealet.

Beboeren, der maler i gangen taler også om, at tid brugt i fællesskab er noget andet end tid brugt på en arbejdsopgave alene. I fællesskabet er det hyggeligt, alene er det bare en pligt. Sådan en arbejds(fest)weekend løfter en masse praktiske opgaver, og den løfter fællesskabet. På den måde kommer tulipanbedet, det nyindrettede fælleshus, og det store, varierede frokostbord 'simpelt' til beboerne sammenlignet med, hvis de stod med alle opgaver som enkeltpersoner.

De beboere, jeg har mødt i mit feltarbejde har igen og igen konstateret, at det simpelthen bare er nemmere at leve

bæredygtigt, når man bor i en form for bofællesskab. Der er fælles vaskemaskiner at gøre brug af, en fællesspisning der tilbyder varierede og ofte klimavenlige retter, delebilsordninger, genbrugsbaseret og energioptimeret beboelse, fælles dyrehold og meget mere. Boede de i et almindeligt boligkvarter var det måske mere kompliceret at dele vaskemaskinen med andre, at finde på gode alternativer til kødretter, at spørge naboen om et lift, eller at holde både høns, køer og grise. Med bofællesskabet kommer nogle stordriftsfordele som gør, at man godt kan have adgang til trampolin

Det færdige hønsehus

og køkkenhave uden at bo på en stor grund, og hvor der godt kan komme familie og venner på besøg uden at man behøver at have et gæsteværelse, for det kan de nemt låne i fælleshuset.

Håndværk og ikke-effektivitet

Men handler et simpelt liv udelukkende om effektivitet og nemhed, som bofællesskaberne kan tilbyde, når det kommer til praktik og bæredygtige rammer for hverdagen? Eller handler det også om fordybelse og en mindre materiel livsstil? Jeg har ofte hørt fortællingen, at 'det omgivende samfund haler os indenom og er på nogle punkter langt mere effektive'. Da jeg tilbragte sommeren i Den Selvforsynende Landsby i 2017 fulgte jeg nysgerrigt med i høsten af deres landbrugsjord. Landsbyen havde det år eksperimenteret med dyrkning af rug til brug i bagningen af deres fælles rugbrødsordning. Men de havde udfordringer med at få kornet høstet, for marken var for lille til at nabolandmændenes (effektive) mejetærskere kunne køre ind på marken og høste med deres store skærebord.

Under samme feltarbejde brugte jeg det meste af en dag sammen med tre beboere på at rydde op i affaldssorteringsrummet i laden. Mange kommuner var på det tidspunkt langt med (effektive) sorteringssystemer, men ikke denne og derfor var landsbyens selv-administrerede sorteringssystem lige så relevant som ved etableringen i 2004. Bunker af 'storskrald' blev placeret på jorden foran laden efter endt oprydning og ventede på at blive kørt

på genbrugsstationen. Bunkerne lå tæt på min lille gæstehytte, så jeg kunne de efterfølgende dage følge med i, hvordan diverse storskraldsgenstande såsom en lille gyngehest eller gamle plastkasser blev studeret nøje af beboere og taget med hjem for at få nyt liv. Efter en lille uge blev bunkerne fjernet, men lige inden nåede to piger at sikre sig en bunke træstykker og nogle gamle vinduer. Jeg rejste mig fra dørkarmen i gæstehytten, da jeg overhørte dem drøfte skraldebunken, og bevægede mig hen for at spørge, hvad de skulle lave. 'Et hønsehus', var svaret. Jeg spurgte lettere imponeret de to 10-årige piger, om de kunne finde ud af

Anette sammen med Karen Margrethe Jensen og Pia Duus Jensen fra Den Selvforsynende Landsby til Solution Lab i COMPASS projektet

at lave sådan et helt selv. 'Øhh, ja..', svarede de, lettere forbløffede over min undren. Det havde de tilsyneladende prøvet før. Resten af dagen fulgte jeg, hvordan pigerne byggede løs, og da dagen var omme, stod det lille hønsehus færdigt. Affaldet bliver altså ikke bare genbrugt igen – også efter det er sendt til storskrald – pigerne bruger en hel lørdag på et byggeprojekt af materialer, der stadig fungerer, efter de er smidt ud. Et projekt, der ville være omstændigt for nogen, men som tydeligvis var underholdende og tilfredsstillende for pigerne.

Den tidskrævende simpelhed

Drømmen om det simple liv kan imidlertid synes langt væk, når man først er flyttet ind i et økosamfund og ideen om at arbejde mindre må udskydes, fordi huset blev dyrt, eller fordi arbejdet med selvbyg slugte al tid – og fordi tiden i fællesskabet med

møder, forpligtelser og aktiviteter, om end betydningsfulde, gør det hele lidt mere tidskrævende.

Som en mor fortalte mig en dag:

Jeg har reflekteret over det her med, at vi flytter hertil for at muliggøre en god opvækst for vores børn. Og så indser vi, at det at bygge dit eget halmhus og tage del i et fællesskab, det tager bare meget tid. Så vi har slet ikke al den tid til vores børn, som vi havde en intention om. Men her, det sidste halve år har vi haft et par boende der lejede et hus midlertidigt, og de tog sig så godt af børnene, og pigerne elskede bare den unge kvinde. Så på den måde er børnene beriget med andre voksne end bare deres forældre, og det synes jeg også har en værdi.

'Det har også en værdi', fortæller moren, og i min optik, er det her med en anden værdi interessant at hæfte sig ved, når man taler om 'simple living' i økosamfund og bofællesskaber. Det er indiskutabelt hårdt arbejde – fysisk, mentalt, socialt, til tider økonomisk – at etablere og bo i et fællesskab, men beboerne flytter ind og bor der, fordi de oplever at få noget igen, der har 'en anden værdi'. En anden form for relationer og socialt liv, en anden slags bæredygtige fordele, en anden form for (kreative) løsninger. Et andet hverdagsliv. Simpelt eller ej. ■

Hønsehuset står færdigt